

BERAADSLAGING NR 04/010 VAN 4 MEI 2004 M.B.T. DE MEDEDELING VAN NIET-GECODEERDE SOCIALE GEGEVENS VAN PERSOONLIJKE AARD DOOR DE KRUISPUNTBANK VAN DE SOCIALE ZEKERHEID AAN DE ALGEMENE DIRECTIE STATISTIEK EN ECONOMISCHE INFORMATIE VAN DE FEDERALE OVERHEIDSDIENST ECONOMIE, KMO, MIDDENSTAND EN ENERGIE, IN HET KADER VAN HET EUROPEES PROJECT “STATISTICS ON INCOMES AND LIVING CONDITIONS”

Gelet op de wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de sociale zekerheid, inzonderheid op artikel 15, 2de lid;

Gelet op de aanvraag van de FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie van 1 maart 2004;

Gelet op het auditoraatsrapport van de Kruispuntbank van 19 april 2004;

Gelet op het verslag van de heer Michel Parisse.

A. SITUERING VAN DE AANVRAAG

- 1.1.** De Verordening (EG) nr. 1177/2003 van het Europees Parlement en de Raad van 16 juni 2003 inzake de communautaire statistiek van inkomens en levensomstandigheden (EU-SILC) heeft tot doel de

“vaststelling van een gemeenschappelijk kader voor de systematische productie van een communautaire statistiek van inkomens en levensomstandigheden (hierna EU-SILC genoemd), die vergelijkbare en actuele transversale en longitudinale gegevens over de inkomens en het niveau en de structuur van de armoede en de sociale uitsluiting op nationaal en Europees niveau omvat” (art. 1, eerste lid).

De referentiepopulatie van het Europees project “*Statistics on Incomes and Living Conditions*” (EU-SILC) omvat alle particuliere huishoudens en hun leden die op het moment van de gegevensverzameling op het grondgebied van de lidstaat wonen. Er wordt gepeild naar de grootte en de samenstelling van het huishouden en naar de basiskenmerken van de leden.

Alle landen van de Europese Unie zijn ertoe gehouden om regelmatig aan de hand van nationale actieplannen “Sociale Inclusie” te rapporteren over de vooruitgang die zij boeken in de strijd tegen armoede en sociale uitsluiting. Deze vooruitgang kan worden gemeten met behulp van indicatoren, die grotendeels zullen gebaseerd zijn op EU-SILC.

- 1.2.** Het Belgische luik van EU-SILC wordt uitgevoerd door de Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie van de federale overheidssdienst Economie, KMO, Middenstand en Energie (het voormalige Nationaal Instituut voor de Statistiek). De Algemene Directie

verricht daartoe een enquête bij een steekproef van huishoudens om aldus de nodige informatie te kunnen meedelen aan Eurostat, het Statistisch Bureau van de Europese Unie.

- 1.3. In 2002 heeft de Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie aldus reeds een pilootonderzoek verricht.

Voor het jaar 2003 werd, op basis van een steekproef getrokken door de Algemene Directie, in België een enquête afgenomen bij een zesduizendtal huishoudens, waarbij alle personen van zestien jaar en ouder individueel bevestigd werden. De betrokken huishoudens werden daarbij verwittigd van de mogelijkheid dat de door hen meegedeelde enquêtegegevens worden gekoppeld met administratieve gegevens om aldus de bevestigingslast te verminderen.

B. ONDERWERP VAN DE AANVRAAG

2. De voorliggende aanvraag betreft de mededeling van *niet-gecodeerde* sociale gegevens van persoonlijke aard in het kader van zowel het pilootonderzoek (2002) als het eerste eigenlijke onderzoek (2003). Deze zouden via het rijksregisternummer van betrokkenen aan hun enquêtegegevens worden gekoppeld.

Eenzijds zou voor de volledige steekproef van personen van zestien jaar en ouder die uit het Rijksregister wordt getrokken de socio-economische positie worden meegedeeld. Aldus zou men kunnen nagaan of de groep van effectief ondervraagde personen representatief is voor de hele bevolking en zouden eventueel weegcoëfficiënten berekend kunnen worden ter correctie van afwijkingen inzake representativiteit.

Anderzijds zouden voor de personen die effectief ondervraagd zijn bepaalde sociale gegevens van persoonlijke aard worden meegedeeld en dat

- om na te gaan of in latere onderzoeken bepaalde enquêtevragen kunnen worden vervangen door administratieve gegevens (*vermindering van de last voor de respondenten*),
- om de juistheid van de enquêtegegevens te beoordelen (*validering van de informatie afkomstig van de enquête*) of
- om de enquêtegegevens aan te vullen met informatie die omwille van praktische en enquête-technische redenen moeilijk in de enquête gevraagd kan worden (*toevoeging van bijkomende informatie*).

- 3.1. *Met het oog op een vermindering van de last voor de respondenten*, zouden de volgende sociale gegevens van persoonlijke aard worden meegedeeld: het bedrag van het loon, het bedrag van de premies, het bedrag van de verbrekingsvergoeding, het bedrag van het wachtloon en het bedrag van het dubbel vakantiegeld.

Deze sociale gegevens van persoonlijke aard zouden worden aangewend om een totaal gezinsinkomen te berekenen. Daarom dienen de precieze bedragen te worden meegedeeld en kan er geen beroep worden gedaan op bedragklassen. In de EU-SILC-enquête zelf worden overigens eveneens de precieze bedragen gevraagd. Om te kunnen onderzoeken of gegevens in de toekomst uit de enquête weggelaten kunnen worden, dient de Algemene

Directie Statistiek en Economische Informatie te beschikken over dezelfde precieze bedragen.

3.2. *Met het oog op een validering van de informatie afkomstig van de enquête, zouden de volgende sociale gegevens van persoonlijke aard worden meegedeeld.*

Inzake *tewerkstelling*: de belangrijkheidscode van de arbeidsprestatie, het statuut van betrokkene volgens de RSZ, de RSZPPO of het RSVZ, het aantal betrekkingen in loondienst, het arbeidsvolume, de activiteitssector van de werkgever en de dimensieklasse van de werkgever.

Inzake *werkloosheid*: het precieze bedrag van de uitkering ontvangen tijdens het kwartaal, het al dan niet volledig uitkeringsgerechtigd zijn op het einde van het kwartaal, het statuut van betrokkene volgens de RVA, het aantal dagen waarvoor een uitkering werd ontvangen tijdens het kwartaal en de vergoedingscategorie van de betrokkene.

Inzake *loopbaanonderbreking*: het type arbeidscontract van de loopbaanonderbreker, het precieze bedrag van de uitkeringen ontvangen tijdens het kwartaal, de bijkomstige activiteiten van de loopbaanonderbreker en het aantal dagen waarvoor een uitkering werd ontvangen tijdens het kwartaal.

Inzake *ziekte en invaliditeit*: de statistische aanwijzer (gezinslast/arbeidsmarktpositie), het al dan niet invalide zijn op het einde van het kwartaal, het al dan niet genieten van een andere uitkering (arbeidsongeval/beroepsziekte/ongeval) en het arbeidsvolume per prestatiecode.

Inzake *kinderbijslag*: het statuut volgens de RKW (geeft voor elk kind aan wie het recht op kinderbijslag opent en wie de kinderbijslag ontvangt) en de begin- en einddatum van de betalingen van de kinderbijslagen per rechtgevend kind.

Vermits de hogervermelde sociale gegevens van persoonlijke aard de enquêtegegevens dienen te valideren, zou – net zoals in de enquête – gewerkt moeten worden met precieze bedragen en termijnen.

3.3. *Met het oog op een toevoeging van bijkomende informatie, zouden de volgende sociale gegevens van persoonlijke aard worden meegedeeld.*

Inzake *tewerkstelling*: het aantal betrekkingen in loondienst.

Inzake *werkloosheid*: de onafgebroken periode sinds dewelke de betrokkene een uitkering voor volledige werkloosheid verkrijgt, de onafgebroken periode sinds dewelke de betrokkene zich in de huidige categorie bevindt, het precieze bedrag van de dagvergoeding die aan de betrokkene wordt toegekend, de duur van de werkloosheid, de reden van de tijdelijke werkloosheid, het aantal uren dat tijdens het kwartaal in PWA-verband werd gewerkt, het artikel op basis waarvan de betrokkene uitgesloten is van een werkloosheidsuitkering, de datum waarop de uitsluiting ingaat en de voorziene duurtijd van de uitsluiting.

Inzake *loopbaanonderbreking*: de activiteitssector waarin de loopbaanonderbreker actief is/was, de voorziene duur van de loopbaanonderbreking, het personeelsstatuut van de loopbaanonderbreker, de reden van de loopbaanonderbreking, de reglementaire basis van de

loopbaanonderbreking, het type loopbaanonderbreking, het stelsel waarin betrokkene tewerkgesteld is en de aanduiding dat betrokkene een verhoogde of een verminderde uitkering geniet.

- 4.1. Het auditoraatsrapport meldt dat de EU-SILC-enquête jaarlijks zal worden herhaald en dat bijgevolg ook jaarlijks een behoefte naar sociale gegevens van persoonlijke aard zal bestaan.

Daartoe zal telkens een nieuw verzoek tot machtiging moeten worden ingediend bij het sectoraal comité van de sociale zekerheid.

- 4.2. Vermits de enquête tot doel heeft langlopende tijdsreeksen te creëren, zouden de sociale gegevens van persoonlijke aard gebruikt moeten kunnen worden gedurende de (nog niet bepaalde) looptijd van het EU-SILC-project, en in elk geval voor een termijn van vijf jaren.
5. De tijdens het EU-SILC-project ingezamelde gegevens zouden *op geanonimiseerde wijze* worden doorgegeven aan enerzijds Eurostat en anderzijds de wetenschappelijke onderzoeksgemeenschap in Europa.

Deze doorgifte zou evenwel geen betrekking hebben op de sociale gegevens van persoonlijke aard uit het datawarehouse-arbeidsmarkt.

C. BEHANDELING VAN DE AANVRAAG

6. Hoewel de verwerkingen van persoonsgegevens voor zuiver statistische doeleinden door de Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie ingevolge artikel 2*bis* van de wet van 4 juli 1962 *betreffende de openbare statistiek* worden geregeld en beschermd door laatstgenoemde wet “*ongeacht alle andersluidende bepalingen*”, weze het duidelijk dat de Algemene Directie niet onttrokken is aan het toepassingsgebied van de wet van 8 december 1992 *tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens*, de wet van 15 januari 1990 *houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid* en hun uitvoeringsbesluiten. De wet van 4 juli 1962 bevat immers zelf geen beschermingsregeling die kan worden beschouwd als evenwaardig aan die van de wet van 8 december 1992 (een aantal essentiële principes uit de wet van 8 december 1992, zoals het finaliteitsprincipe, worden niet in de wet van 4 juli 1962 hernomen).

De Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie liet reeds weten dat een voorontwerp van wet tot wijziging van de wet van 4 juli 1962 trouwens in de opheffing van voormeld artikel 2*bis* van de wet van 4 juli 1962 voorziet.

7. Krachtens artikel 5, § 1, van de wet van 15 januari 1990 *houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid* verzamelt de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid sociale gegevens bij de instellingen van sociale zekerheid, slaat ze op, voegt ze samen en deelt ze mee aan de personen die ze nodig hebben voor het verrichten van onderzoeken die nuttig zijn voor de kennis, de conceptie en het beheer van de sociale zekerheid.

De mededeling heeft betrekking op sociale gegevens van persoonlijke aard en vergt bijgevolg, met toepassing van artikel 15 van de wet van 15 januari 1990, een voorafgaande principiële machtiging van het sectoraal comité van de sociale zekerheid.

8. Aangezien het daarenboven gaat om niet-gecodeerde sociale gegevens van persoonlijke aard, dienen de bepalingen van afdeling III van hoofdstuk II van het koninklijk besluit van 13 februari 2001 *ter uitvoering van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens* te worden nageleefd.

9.1. Artikel 5 van het koninklijk besluit van 13 februari 2001 bepaalt dat indien een latere verwerking van gecodeerde gegevens niet de mogelijkheid biedt de historische, statistische of wetenschappelijke doeleinden te verwezenlijken, de verantwoordelijke voor de latere verwerking niet-gecodeerde persoonsgegevens mag verwerken. Hij dient dan in de aangifte aan de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer te vermelden waarom de latere verwerking van gecodeerde gegevens niet de mogelijkheid biedt de historische, statistische of wetenschappelijke doeleinden te verwezenlijken.

9.2. In voorliggend geval wordt aangevoerd dat de gevraagde sociale gegevens van persoonlijke aard zullen worden aangewend om na te gaan of in latere onderzoeken bepaalde enquêtevragen kunnen worden vervangen door administratieve gegevens, om de juistheid van de enquêtegegevens te beoordelen of om de enquêtegegevens aan te vullen met informatie die omwille van praktische en enquête-technische redenen moeilijk in de enquête gevraagd kan worden.

Deze doeleinden kunnen de latere verwerking van niet-gecodeerde sociale gegevens van persoonlijke aard rechtvaardigen.

10.1. Ingevolge de artikelen 18 en 19 van het koninklijk besluit van 13 februari 2001 dient de verantwoordelijke voor de latere verwerking vooraf enige informatie te verschaffen aan de betrokkenen en dienen de betrokkenen op hun beurt uitdrukkelijk hun toestemming te geven voor de verwerking van hen betreffende niet-gecodeerde persoonsgegevens voor historische, statistische of wetenschappelijke doeleinden.

Deze dubbele verplichting dient, krachtens de artikelen 20 en 21 van hetzelfde koninklijk besluit, evenwel niet te worden nagekomen indien, met name, (art. 20, 2°)

- enerzijds, de nakoming onmogelijk blijkt of onevenredig veel moeite kost en,
- anderzijds, de verantwoordelijke voor de latere verwerking in zijn aangifte aan de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer enige bijkomende informatie opneemt.

10.2.1. De eerstgenoemde voorwaarde lijkt vervuld voor wat betreft het pilootonderzoek met betrekking tot het jaar 2002 en het eerste eigenlijke onderzoek met betrekking tot het jaar 2003, die beiden reeds uitgevoerd werden aan de hand van een persoonlijke bevraging van de steekproefpersonen. Het zou immers onevenredig veel moeite kosten om de betrokkenen nu nog te informeren en hun uitdrukkelijke toestemming te vragen voor de verwerking van hun sociale gegevens van persoonlijke aard uit de socialegegevensbanken.

Voor latere onderzoeken daarentegen, vanaf het jaar 2004, merkt het Sectoraal comité op dat de betrokkenen vooraf *op een omstandige wijze* zullen moeten worden geïnformeerd en zij hun *uitdrukkelijke toestemming* zullen moeten geven aangaande het gebruik van hun sociale gegevens van persoonlijke aard in het kader van de EU-SILC-enquête, met strikte inachtneming van de voormelde artikelen 18 en 19.

10.2.2. Het auditoraatsrapport merkt op dat in de brief die in 2003 vooraf aan de steekproefpersonen werd overgemaakt reeds sprake is van een mogelijke koppeling van enerzijds hun enquêtegegevens en anderzijds hun sociale gegevens van persoonlijke aard.

Volgens hetzelfde auditoraatsrapport is de gebruikte formulering – *“In bepaalde administratieve bestanden zijn gegevens omtrent inkomens en levensomstandigheden terug te vinden. Om te vermijden dat wij deze gegevens later via een enquête blijven opvragen zullen wij de resultaten van de huidige enquête onderzoeken in functie van de bruikbaarheid van deze registers.”* – echter veel te vaag om te voldoen aan de hogervermelde informatieverplichting (alle elementen vermeld in artikel 18 van het koninklijk besluit van 13 februari 2001 dienen te worden hernomen). Daarenboven wordt geen uitdrukkelijke toestemming gevraagd.

10.3. Gelet op het voorgaande zal de Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie, ingevolge de artikelen 20, 2° en 21 van voormeld KB van 13 februari 2001, in zijn aangifte aan de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer voor de onderzoeken van 2002 en 2003 volgende bijkomende informatie dienen op te nemen:

- de precieze omschrijving van de historische, statistische of wetenschappelijke doeleinden van de verwerking;
- de redenen die de verwerking van niet-gecodeerde persoonsgegevens noodzakelijk maken;
- de redenen waarom aan de betrokken persoon geen toestemming met kennis van zaken kan worden gevraagd of de onevenredigheid van de inspanningen nodig om die toestemming te verkrijgen;
- de categorieën personen over wie niet-gecodeerde persoonsgegevens worden verwerkt;
- de personen of categorieën van personen die de niet-gecodeerde persoonsgegevens kunnen raadplegen;
- de herkomst van de gegevens.

11.1. De mededeling gebeurt voor een wettig doeleinde, met name een onderzoek over de inkomens en het niveau en de structuur van de armoede en de sociale uitsluiting.

De gevraagde sociale gegevens van persoonlijke aard lijken, uitgaande van dat doeleinde, ter zake dienend en niet overmatig.

- 11.2.** De Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie van de federale overheidsdienst Economie, KMO, Middenstand en Energie zal er zich contractueel toe dienen te verbinden alle mogelijke middelen te zullen inzetten om te vermijden dat de sociale gegevens van persoonlijke aard uit het datawarehouse-arbeidsmarkt aan derden zouden worden meegedeeld.

De hogervermelde mededeling aan Eurostat en de wetenschappelijke onderzoeksgemeenschap in Europa kan geen betrekking hebben op de sociale gegevens van persoonlijke aard uit het datawarehouse-arbeidsmarkt.

- 11.3.** De meegedeelde sociale gegevens van persoonlijke aard mogen worden bewaard zolang hun verwerking noodzakelijk is in het kader van het EU-SILC-project en maximaal tot vijf jaren nadat ze ter beschikking werden gesteld.

Indien de sociale gegevens van persoonlijke aard langer bewaard dienen te worden, dient het sectoraal comité van de sociale zekerheid daartoe, vóór het verstrijken van deze termijn, een nieuwe machtiging te verlenen.

Om deze redenen, verleent

het Sectoraal comité van de sociale zekerheid

1. de machtiging aan de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid om de hogervermelde niet-gecodeerde sociale gegevens van persoonlijke aard onder de hierna vermelde voorwaarden mee te delen aan de Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie van de federale overheidsdienst Economie, KMO, Middenstand en Energie, in het kader van het Europees project “*Statistics on Incomes and Living Conditions*” (EU-SILC).
2. Waarbij deze machtiging onderworpen is aan de volgende voorwaarden:
  - Bij het uitvoeren van het onderzoek dient de Algemene Directie in te staan voor het naleven van de bepalingen van de wet van 8 december 1992 *tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens* en haar uitvoeringsbesluit van 13 februari 2001.
  - Meer bepaald dient de Algemene Directie in zijn aangifte aan de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer volgende informatie te vermelden:
    - de informatie bedoeld in artikel 17 van de wet van 8 december 1992 (dat is de informatie die in elke aangifte aan de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer dient te worden opgenomen);
    - de motivering van de noodzaak om gebruik te maken van niet-gecodeerde persoonsgegevens, overeenkomstig artikel 5 van het koninklijk besluit van 13 februari 2001;
    - de bijkomende informatie bedoeld in artikel 21 van het koninklijk besluit van 13 februari 2001.

- De Algemene Directie mag de meegedeelde sociale gegevens van persoonlijke aard uit het datawarehouse-arbeidsmarkt niet aan derden meedelen en mag ze slechts bewaren zolang hun verwerking noodzakelijk is in het kader van het EU-SILC-project en maximaal tot vijf jaren nadat ze ter beschikking werden gesteld, behoudens een nieuwe machtiging.
- De Algemene Directie dient er zich schriftelijk tegenover de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid toe te verbinden de hogervermelde voorwaarden te zullen naleven en in voorkomend geval rekening te zullen houden met de aanbeveling van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, geformuleerd overeenkomstig artikel 21 van het KB van 13 februari 2001. De sociale gegevens van persoonlijke aard kunnen pas worden megedeeld op het ogenblik dat de Algemene Directie aan al deze voorwaarden voldoet.

Michel PARISSE